

גיליון מס' 512 חג הפסח
תשפ"ג שנה אחת עשרה

לכל ידידינו היקרים
בברכת פסח כשר ושמח
יצחק גולדשטוף

דברי שי"ה

ממרן רשכבה"ג שר התורה הגר"ח קניבסקי זצוק"ל

בעלי אסופות"ח

בדיקת חמץ ושריפתו במחיצת רבינו זצ"ל

לדוגמא, ראיתי ששואל א' המסייעים רחש"ס ני"ו, לשמו ושם רחוב מגוריו, וכשהשיב שגר ברחוב נחמיה הסמוך [שבאותם שנים היו גרים שם שניים מילדין] שאלו איפה נמצא רחוב זה... ולעומת זאת כשבאו אנשים ובקשו ברכות על חולים וכדומה הנהן בראשו וסימן בידו ולא ענה, ושאלתי לרבנו למה לגבי שאילת שם זה העוזר ומגוריו לא חשש להפסיק בדיבור, ואמר לי רבנו, ראיתי עליו שאם אני יתעניין בו יבדוק יותר טוב, וכנראה שמזה הטעם סיפר דברים מעניינים מאביו והחזו"א באמצע הבדיקה.

והיה חוזר ומספר מידי שנה איך אצל מרן החזון איש זצ"ל לא עשו כלום לנקיון הבית לפני הבדיקה, ולא הוצרך ליתן עשרה פתיתים, כי כל הבית היה מלא חמץ, כי מחמת חולשת הרבנית וחולייה לא יכלה לעשות נקיון קודם, והיו מגיעים כעשרה בחורים ומסייעים לבדיקת החמץ, והיה פעם שמצאו בארון נעול 'עוגה שלימה' שהרבנית ע"ה קבלה למשלוח מנות ושמה בצד שלא יאכלו, והחזו"א היה עומד עליהם בבדיקה, ואחר שעמלו להוציא החמץ ולבדוק הבית היה מביא לכל א' מצה לליל הסדר.

והיה מספר איך אביו מרן הקה"י זצ"ל היה נשכב על הריצפה ובודק בחורין וסדקים עד לפנות בקר, ולמרות זאת היה חוזר ואומר שאם לא שאנו סומכים על הנשים שניקו, לא היה מועיל זה הבדיקה...

ואגב למדנו ארחות חיים שהיה מקפיד ונותן לב, ומבקש אחר הוצאת הבגדים מהארון ובדיקת המקום, שיחזירו הכל בסדר כראוי שלא לפזר אחרי שהרבנית ע"ה טרחה לסדר, והיה אומר בחיך 'בדיקת חמץ דרבנן ולצער את השני זה דאורייתא'.

היה מוציא בכל מגירה את הדף שנתנו לפסח ובודק תחתיו, וכן במגירות במקררים פינה הכל, ובדק מגירה אחרי מגירה מתחת לכיסוי של פסח, וכן בדק כל כלי המיטה והקרשים שעליהם המזרון הוציא א' א' ובדק, ובדק כל כסא וכסא, באופן זה שא' היה עומד נגדו ומעלה ומוריד ומהפך הדבר כנגד רבינו שהיה בודק עם הנר מכל צדדיו, וכך בדק המזרונים, ובארונות הבגדים המכובסים אמר בשם החזו"א שאי"צ לבדוק הבגדים רק בין הבגדים, ואמר שמה שכיבסו גם אם יש פירורים בכיסים נפסל ממאכל כלב, ואמר שבעת הכביסה יוצאו פנים הכיסים לחוץ, בדק את הכובעים ובפרט השטריימאל אמר שמכניסים בו חמץ שאוכל עמו ביו"ט, וכן בדק הפאה של הרבנית והקופסא שלה, ברצפות אמר שכיון שזה מאוס וצריך לחפש שם רק כזית.

הנה מעמד בדיקת חמץ בבית רבינו זצ"ל היה מעמד מרומם של יראת שמים וחרדת הדין, ולאידך גיסא מעמד של שמחת המצוה ועשייתה לכל פרטיה ודקדוקיה.

זכיתי להיות שנים רבות מסייע לדבר מצוה בבדיקת חמץ ושריפתו אצל רבינו זצ"ל משנת תש"נ ואילך, ואחר ששאל מאאמו"ר זצ"ל, וחזר ושלחני לשאול **מידי שנה**, ליטול רשות מעמו שמסכים לדבר בשמחה [ויש מי שעוזר לו], היה זה בחינת 'גדול עומד על גבו', בפרט בשנים שקודם ה'בר מצוה', שהיה ממש אווזו כל העת בידי, ומשיגח על הבדיקה שתהיה לכל פרטיה ודקדוקיה, והיה נותן לי לאחוז הנר, וכשראה שמטפסף שעוה על ידי הסיר השעוה בסבלנות, ולאורך כל הבדיקה היה מורה איך לבדוק, ומספר עובדות מאביו והחזו"א, ושולח כסדר לשאול אצל הרבנית ע"ה על דברים עם הם 'פיסחדיק' ואי"צ לבדוק, ובמה שהיה לו ספקות אמר ליתן במקום המכור לגוי.

ואכתוב כפי העולה כעת בזכרוני בס"ד, רבנו היה מזדרז אחרי מעריב לעלות תיכף לביתו ללא שיהוי, ולא ככל יום שהיו עיכובים של שאלות, והיה מוציא מהארון סידור בית יעקב להגרי"ע זצ"ל ומעיין מעט בהלכות ואומר ה'לשם יחוד', והיה מכין כמה נרות לצורך הבדיקה, נר א' גדול מחלב שיהיה מוכן ודולק בפמוט על השולחן, שאם יכבה נר השעוה שעמו בודקים, שיהיה מיד מזומן ממה להדליק, והיה מכין כמה נרות שעוה לבדיקה שיהיה עוד נר אחר שנגמר הראשון [כי הבדיקה ארכה תמיד כמה שעות גם אחרי העזרה], ואגב כשראה שעומד להסתיים הנר הראשון אמר לי שחבל על מותר הנר, ואמנם יש שנהגו לשרוף את שיירי הנר בשריפת חמץ, אבל אני ילמד אותך 'כחס על הנר' מה לעשות, והראה לי איך מדבק שיירי נר הראשון לנר החדש שידלוק עד תומו, והיה משאיר אור החשמל דולק בעת הבדיקה ואמר שכן נהג מרן החזו"א.

הברכה היה מברך בחדר הספרים עם כובע וחליפה [אף שאת תחילת הבדיקה עשה במטבח ששם עיקר אכילתו ושם החביאו העשרה פתיתים והיה בודק שם המגירות והגז ושאר פינות החדר והריצפה ומה שיכל בדק בעצמו ומה שלא יכל עשה ע"י שליח, ואחרי שמצאו ה' פתיתים הוריד הכובע והחליפה וההלך לבדוק בחדש שינה], וקודם הברכה היה אומר כל שנה שכל מי שרוצה לסייע בבדיקה יכין לצאת כעת בברכה, ואמר שלא מדבר עד שימצאו עכ"פ העשרה פתיתים, וגם אח"כ דיבר רק מה שסבר שהוא מענין הבדיקה, או שיועיל לזרז המסייעים בעדו שיבדקו היטב,

למרות שהיה כל החיים חס על כל רגע קטן, בבדיקת חמץ היה רגוע ושלו, למרות שהיה זה יום עמוס בעבודה של סיום הש"ס ושאר כל חלקי התורה, והיה בודק בסבלנות מאות פריטים מכל צדדיהן וצדדי צדדיהן, ומידי שנה חזר ואמר 'מרבה נכסים מרבה דאגה', וכשראה שקנו כסאות לקבלת קהל, אמר עכשיו יקח הרבה זמן הבדיקת חמץ...

וראו כל הזמן איך שהיה חרד ועירני שהכל יהיה בדוק כדת וכהלכה, וכל דבר שגמר לבדוק היה מכריז באושר בקול רם: 'כשר וישר!' והיה עונה בסבלנות לכל שאלה בעינינו הבדיקה איך וכיצד לבדוק.

כל חדר שגמר לבדוק אמר לרשום בדף מה עומד למכור, והיכן יש לעשות מחיצה ולסמן שמכור, ואמר לי, מה אתה חושב שאני מוכר את כל הספרים שלי לגוי... חס ושלוס, אני מוכר לו רק את הפירורים שבין הספרים, ולמרות שהזהיר כל השנה שלא יתנו ספרים על השולחן שאוכל מחשש מלבי"ם, מ"מ חשש ללמוד בהם בפסח, והיה בודק או מבקש לבדוק ספר שרצה ללמוד בו בפסח בבדיקת דף אחר דף במישוש היד, והיה לו ש"ס ושאר ספרים שהניח במיוחד שישימו רק לפסח.

אחר הבדיקה אמר בשמחה ג"פ כל חמירא, וכן אחר השריפת חמץ, והרבנית היתה יורדת עמו בשמחה לשריפת החמץ, והיה אח"כ חוזר ואומר עמה בניגון מיוחד ג' פעמים כל חמירא ומסיים בקול רם 'כעפרא דארעא'!

היה לובש כובע וחליפה לשריפת חמץ, אמר לי ליקח נפט עמו לשריפת חמץ, והיה לוקח עמו שיירי מצוה של לולב מהחג לשורפו, והיה טורח בעצמו ליתן החמץ באש, ואמר שבכל כזית יש מצוה, וא"ל תמתין עם הנפט ואל תשפוך עד שנראה שהכל כבר נשרף, כי אם שופכים הנפט בתחילה זה כבר פסול ממאכל כלב, ואין כאן מצות שריפת חמץ, ולכתחילה חוששין ש'אין ביעור חמץ אלא שריפה'.

אמר לשכב על הריצפה לבדוק ולא לחשוש ללכלוך הבגד, ואמר כך היה במקדש, 'שבח הוא לזרעו של אהרן שעומדים עד ארכובותיבן בדם' שמה שמתלכלך מהמצוה ה"ז שבת. במקומות שראה שלא שייך לבדוק [צינורות ומקומות שא"א למשש] אמר לשפוך נפט, נכנס לבדוק גם במקום הרחצה וביהכ"ס וכשיצא משם שפסף ידיו מעט במים.

אמר לבדוק גם בצד התחתון של השולחן, ובמסילות התריסים וע"ג הלוקסים וקרשי הסכך, ואף בשלבי הסולם, ואמר שכשיש ילדים כל מקום נחשב מקום שמכניסים בו חמץ, וסיפר שהיה לו ילד ששמע בגן ששבוע שלם לא יהיה כעת לחם לאכול, וחשש מרעב, והחביא בכביסה 'סנדביץ' שלם' כדי שיהיה לו לאכול.

ואמר לחפש גם תחת ארונות ספרים ואף שהיה נראה שכמעט אין ריוח להכנס לשם, ובאמת מצאו בסקוויטים בשיעור חזון איש... ושקדי מרק... ושמח רבינו שמחה גדולה, ואמר לרבנית ע"ה בשמחה, הנה, בשביל זה אנחנו בודקים, למרות שכבר ניקו.

והיה מספר מה שהיה אצל החזו"א שחשש לגילוי, ופעם אחת אמו הרבנית אשת הקה"י מצטה נחש בקערה של החלב, ושמח החזון איש ואמר, "הנה, בשביל זה אנחנו חוששים לגילוי", וכן סיפר שכל ערב שבת בודק הכיסים שאין שם דברים כי 'חייב אדם למשמש בבגדיו בע"ש עם חשיכה שמה ישכח ויצא', ואע"פ שזה בגדי שבת ולא אמור להיות שם כלום, ופעם א' מצא שם ארנק, והוברר שהלך לחתונה עם חליפה של שבת ונשאר שם.

היה פעם שבעת שבדק במטבת, ולפני שמצא העשרה פתיתים, התכופף לבדוק בא' המגירות כשהנר דולק תחתיו, ולפתע עלה חלק העליון של הזקן והשפם בלהבות, וכולם מהרו לדפוק על האש לכבותה, ורבו זצ"ל לא הראה שום אותות בהלה ולא הפסיק כלל, רק בגמר הבדיקה אמר כבר היה לעולמים.. גם אצל החזון איש אירע כן, והיה סופר העשרה פתיתים והרבנית היתה מסייעת בעדו עד שכילה העשרה, ואז היה מוריד הכובע והחליפה, והיה ממשיך לבדוק בחדר שינה ואח"כ בחדר הספרים ובמרפסת ושאר מבואות הבית ואף בחדר הכניסה ובמבא שלפני הבית, [הדירה העליונה היה נותן לבנו לבדוק].

המתנה שלך לאפיקומו

לאחר עשור שנים של הוצאת הגליון "דברי שי"ח" זכינו ולרגל יום היארצייט הראשון לרבינו זצוק"ל הופיע ויצא לאור הספר "דברי שי"ח" המרכז בתוכו ענינים רבים שהובאו במשך השנים בגליונות מחולק ומסודר לעשרות ענינים שונים, וכן מובא בספר המדור המפורסם שרבים ציפו לו מדי שבוע "עלי שי"ח" ממדור זה נלקטו במשך השנים חומרים רבים ופורסמו בקבצים ובספרים שונים ועכשיו סודר הכל וכל המדור מובא במלואו. בתמונה: מרן גאון ישראל הגר"ד לנדו שליט"א מקבל מהמחבר את הספר ומברכו שיזכה הלאה להוציא עוד ספרים מתורת מרן שר התורה זצוק"ל לקראת סיום המהדורה נותרה כמות מצומצמת של ספרים ניתן להשיג בחנויות הספרים או אצל המחבר במס': 053-3145900

ליצירת קשר: ✉ ig0533145900@gmail.com
 רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק
 ☎ 053-3145900 ☎ 077-2092005

ניתן לתרום גם במכשירי "קהילות" ו"נדרים פלוס" בבתי הכנסת,
 יש ללחוץ על לחצן 'קופות נוספות' ובחיפוש 'דברי שי"ח' או בטלפון:
 נדרים פלוס 03-7630585 שלוחה- 1586
 קהילות 073-2757000 שלוחה- 4310

שָׁנִים קְדֻמוֹנִיּוֹת עַל גְּדוּלַת הַדּוֹרוֹת

עובדות חדשות ומדירות מפי רבינו מרן זצוק"ל!

הגאון הגדול רבי יהודה שפירא זצ"ל (בלב"ע י"ז ניסן תשס"ט)

מיד, אף שהאוויר בבני ברק היה קשה מאוד עבורה, והיו תקופות מסוימות שסבלה מאוד מכך, ועליה ניתן להמליץ את דבריו של רבי עקיבא על אשתו 'שלי ושלכם - שלה'.

בכולל חזון איש

מלבד היותם שכנים ישבו רבינו ורבי יהודה מידי יום בהיכל הכולל 'חזון איש', ומחזה בלתי נדיר היה לראות את רבינו קם ממקומו שבמערב בית המדרש, וצועד על עבר הבימה שם ישב רבי יהודה ושואל אותו שאלה שהתעוררה לו בסוגיה מסוגיות הש"ס.

בצילו של מרן החזון איש

רבינו היה רגיל לספר כי שמע ממרן החזון איש אודות גדלותו של רבי יהודה, שהחזון איש כינהו כבר בצעירותו ממש שהוא כאחד מגדולי ירושלים, ואכן רבינו מביא משמו של רבי יהודה כמה פסקי הלכה שהעיד ממרן החזון איש.

והנה דברים שכתב רבינו ב'קונטרס הזכרונות' שלו כתב-יד:

בהלכות שבת: ר"י שפירא נ"י שאלו דלפי מה שמבואר בספרו אורח חיים סימן נ"ז, בטחינה שלא בגדולי קרקע איך נהגו העולם לרסק במזלג ביצה קשה, והשיב דביצה כיון שמטבעה רכה, רק שהקשוה ע"י בישול הו"ל כחיבור בידי אדם שאין בו משום טחינה.

עוד כתב: ר"י שפירא שאל למרן לפי מה שכתב בספרו חזו"א או"ח סי' נ' סק"ט שמחמם מתכת עד שהיד סולדת בו אסור משום חצי שיעור, איך מותר לשים הכיסוי על הסיר או לאכול רותח בכף מתכת? והשיב דלא שייך חצי שיעור בדבר שאין יכול לבוא לידי ליבון, ועל ידי אוכל אין יכול לבוא לליבון. ויש מכתב ממרן ז"ל "התחלת חימום ברזל ודאי אסור אבל קדרה מלאה שאין האור שולטת בה להתיכה אין שום מלאכה עלה עכ"ל".

ובהלכות שמיטה כתב רבינו: הא דצריך להוציא לחוץ בזמן הביעור, העיד ר"י שפירא בשם מרן החזון איש שהוא דוקא במפקיר ביום האחרון, אבל אם מפקיר קודם לכן אין צריך להוציא (וכמוכן שזה בתנאי שלא יחזור ויזכה בו עד זמן הביעור).

רבי יהודה בהדלקת נרות חנוכה

בבית המדרש 'לדרמן'

במשך שנים רבות שימש רבי יהודה מרבני בית המדרש 'לדרמן', ושל בני השיכון שברחוב רשב"ם, השאלות ההלכתיות בבית המדרש היו נחתכות על פיו, היו דברים שרבינו סבר אחרת, אך מפני כבודו של רבי יהודה ביטל את דעתו.

כך למשל, בתקיעת שופר של ראש השנה, בשנים המאוחרות החל רבי יהודה לשמש כמקריא בראש השנה בבית הכנסת 'לדרמן', והבעל תוקע היה רבי יצחק כהן ז"ל, ורבינו סבר כי על הבעל תוקע לעשות בשברים, הפסק של משהו בין הקולות, שאם לא כן זה תקיעה ארוכה שהולכת למטה ולמעלה, ופעם אף אמר כן לפני רבי יהודה אך הוא לא קיבל את הדברים.

הגאון הגדול זצ"ל נולד בתשרי שנת תרפ"ד בירושלים לאביו רבי שמעון זיידל, ולמד והתחנך בת"ת 'עץ חיים', כבר בצעירותו טרם נישואיו היה נוסע לבני ברק להסתופף בצילו של מרן החזון איש, ממנו קיבל את יסודות שיטת לימוד הסוגיות ביסודיות ובעיון עמוק, והפך לתלמיד קרוב אצלו. אחרי נישואיו התגורר בירושלים אך בשלב מסוים החל ליסע מידי שבוע ולשהות בימות החול בבני ברק, בצילו של מרן החזון איש, עד שבשנת תשי"ט עקר להתגורר בבני ברק, ומונה לאחד מראשי כולל חזון איש. רבי יהודה נודע בבהירות ההלכה שלו ובהכרעת הדין על בוריו, בכל חלקי התורה. כל חייו היה שקוע בתורה מתוך ענוות חן וצנעא, הוא סירב ליטול משרה רשמית על כתפיו. ביתו שברחוב רשב"ם היווה תל תלפיות לדורשי הלכה ופסק, ובפרט בערבי חג היה ביתו מתמלא בשואלים. נלב"ע ב"ז ניסן תשס"ט, וחלק מחידושיו נדפסו בספר גבורת יהודה.

טוב שכן טוב

מאז הגיע רבי יהודה לבני ברק קבע את משכנו ברחוב רשב"ם מספר 23, באותו הבנין בו התגורר רבינו אך בכניסה השניה, ולעיתים רבות היו משוחחים שני השכנים בדברי תורה. רבי יהודה עצמו היה גם נעזר באוצר ספריו של רבינו, לא אחת היה מבקש מאחד מבני הבית שייקח אל "רַב תַּיִם קִנְבֶּסְקִי" כלשונו, ויבקש לשאול ספר פלוני... ובשנים המאוחרות יותר אף נעשה מחותן עם רבינו כאשר נכדו הג"ר צבי בן בנו הג"ר ישעי' שליט"א נשא את נכדת רבינו, בת בנו הג"ר שלמה שליט"א, ואחרי כן בתו האחרת של הג"ר ישעי' נישאה לנכד רבינו בן חתנו הג"ר יהושע צביון שליט"א.

מורה וודאין

העיד בן רבינו הגאון רבי יצחק שאול שליט"א, שטרם נישואיו הדרך אותו רבינו ואמר לו כי בשאלות חמורות שיתעוררו לו בהלכות שבירה דעה חלק שני, הוא יכול לשאול את רבי יהודה שפירא, ואכן הוא נהג כדבריו.

גם השאלות שהתעוררו במטבחה של הרבנית קניבסקי ע"ה היתה מפנה אל הגאון רבי גדלי' או אל הגאון רבי יהודה.

ואכן מחזה נפוץ היה לראות ביום חמישי בעת ההכנות לכבוד שבת, שאחד הנכדים הצעירים אוהז בידו עוף ובשליחות הרבנית קניבסקי

ע"ה דופק בדלת ביתם של השכנים משפחת שפירא ומבקש שיכריע על צרירות הדם שבעוף או שאלה אחרת שהתעוררה (מפי הנכד הג"ר יעקב ישראל שטינמן).

רבינו ורבי יהודה באירוסין הנכד רבי צבי ב"ר ישעי' שפירא

בשבחה של הרבנית שפירא ע"ה

כאן המקום לציין מה שהיתה הרבנית ע"ה רגילה להפליא בשבחה של הרבנית שפירא רעייתו של רבי יהודה, שהקריבה מאוד עבור תורתו של בעלה הגאון ז"ל, ולמרות שסבלה מאוד והתקשתה בנשימה ('אסטמא') והיתה זקוקה לגור במקום שיש בו אויר צח כמו בירושלים, עם כל זה כאשר ביקש בעלה לעקור לבני ברק, הסכימה

בתרא, ואילו 'ברכו' של סוף התפילה נתנו לי. והנה היתה סברא גדולה שיש לי דין של מתפלל קבוע היות ובתפילה זו אני הרי קבוע כאן כל השנים.

ואחר המעשה על הגבאי הג"ר משה כהן שליט"א וסיפר לרבינו מה שאירע ושאל אותו מה היו צריכים לעשות, תשובת רבינו היתה בהאי לישנא "הקדיש הראשון מגיע על רבי יודל"!

בעת שמחת הוורט בבית רבינו - רבינו מלווה במבט של כבוד את רבי יהודה היוצא מן החדר

כבוד תלמיד חכם

בשנת תשס"ב לאחר שלקה רבינו באירוע מוחי ושהה מספר שבועות בבית החולים, באחד הימים נודע לרבינו כי שכינו רבי יהודה שפירא אושפז בבית החולים ושוהה גם הוא באותו הבנין, וביקש לבקרו. ולמרות שכל תנועה אז עלתה לו במאמץ רב ביקש ללבוש את המגבעת ומעיל עליון, והסביר שעושה כן 'מפני כבודו של תלמיד חכם'.

בשמחת הבר מצוה לרבי אריה קניבסקי, משמאל לימין: רבי אי"ש קניבסקי, רבי יהודה שפירא, חתן הבר מצוה, רבינו

הדפסת השגות הראב"ד

כאשר סיים רבינו להדפיס את ארבעת כרכי ספרו 'דרך אמונה', הדפיס אח"כ כרך חמישי עם מפתחות לספרי הדרך אמונה, וצירף בראשו קונטרס עם כל השגות הראב"ד שעל הרמב"ם זרעים.

וכך כתב בראש הקונטרס: א"ה, לא הדפסתי השגות הראב"ד בפנים הספר, שאם כן הייתי צריך להסביר דבריו, וכיון שרוב דבריו תלוי בסוגיית הגמ', הייתי צריך להביא הסוגיא ולהסביר, ואין זה ממטרת הספר רק מה שנוגע להלכה, והיות והבאתי דעת הראב"ד בכל הלכה, לכן לא ראיתי להדפיסו. אכן כמה ת"ח העירו שאין ראוי להשמיט השגות הדאב"ד שכבר זכה להדפס בכל הרמב"ם לכן אני מדפיסו כאן עכ"ל.

וכוונת רבינו היתה בעיקר להגאון רבי יהודה, שהוא העיר על כך ורבינו קיבל את דעתו וכך עשה (ספר 'הספרים').

להדפיס מחידושי

אחרי הסתלקותו שמע רבינו ממקורבו הג"ר קלמן אתרוג שליט"א שיש בידו תשובות רבות בהלכה ובסוגיות הש"ס שקיבל מרבי יהודה, מה שהשיב לו במשך השנים, ורבינו עודד אותו ודירבן אותו כמה פעמים להדפיס את הכל, ואכן הוא הדפיס מהתשובות ספר 'בכרמי יהודה'.

רבי יהודה שפירא בדרכו לשריפת חמץ בערב פסח

גם בליל הושענא רבא, הנהיג רבי יהודה שיקראו מתוך ספר תורה את כל חומש דברים, ורבינו לא היה מרוצה מזה מפני שחמיו מרן הגרי"ש אלישיב סבר כדעת תורת רפאל סימן ב' שיתכן שאם קוראים בתורה בציבור צריך ברכת התורה, וא"כ מספק ברכה א"א לקרוא בציבור את חומש דברים, אך רבינו מעולם לא דיבר על כך ברבים (מפי הג"ר ישעי' אפשטיין).

בחגיגת סיום נביאים וכתובים ישעי' בית הכנסת לדרמן, מימין לשמאל: רבי משה הלל הירש, רבי יהודה שפירא, רבי מיכל יהודה לפקוביץ, הנדיב.

המקום הכי טוב

בשנת תנש"א, בעת מלחמת המפרץ, היו כל לילה קולות מפחידים של פצצות ששלחו האויבים מעיראק לכיון מרכז ארץ ישראל, והיה פחד וחשש גדול מאוד מפני הבאות, ורבינו הרגיע את הציבור ואמר בשם החזון איש, שאין מה לדאוג מפני שבבני ברק לא יפלו פצצות, וכידוע.

וסיפר גבאי ביהכ"נ לדרמן הג"ר מרדכי אריאל, שפ"א בשבת קודש כשהי' אזעקה המתריע על פצצה ששולחים לכיון מרכז הארץ, והרבה מהציבור היו מבוהלים, הגיע רבי יהודה והתקרב אל מקומו של רבינו ואמר, כאן זהו המקום הבטוח ביותר (דאס איז די בעסטא פלאץ).

צריך לוותר לו

ועוד עובדא המעידה על הערכתו הרבה של רבי יהודה כלפי רבינו: היה זה באחת השנים כשהיה לרבינו ייאר צייט באמצע השבוע על אחד מהוריו, וכפי המנהג, רצה לגשת לפני התיבה בתפילת מעריב של מוצאי שבת.

אבל אז ניגש אליו אחד מהמתפללים ואמר שעכשיו יש לו ייאר צייט, וממילא הוא דוחה אותו, כי זה רק מנהג. ורבינו מיד זו ממקומו ופינה לו את העמוד.

אבל רבי יהודה שהבחין בזה גער באיש ואמר לו כי רבי חיים הוא תלמיד חכם והוא קודם גם לייאר צייט. עובדא זו סיפר באותו זמן רבינו עצמו לבנו הגרי"ש, כשהוא מביע השתוממות ופליאה, כאומר, מה ראה רבי יהודה לכבדני כל כך...

הקדיש הראשון לרבי יודל

סיפר הבן הג"ר ישעי' שפירא: תפילת ערבית של ליל בדיקת חמץ בבית הכנסת לדרמן, היתה מהפעמים שבית הכנסת היה הכי עמוס בשנה, כולם הקפידו להתפלל במנין הראשון כדי לבדוק אחרי כן את החמץ, ולא התקיימו מנינים נוספים. אבי הגאון ז"ל היה רגיל לומר לי "על מעריב של בדיקת חמץ בלדרמן אי אפשר לוותר" הוא נהנה מכך שהמנין עמוס ומראה על דקדוק ההלכה של ציבור המתפללים.

ואכן גם אחרי נישואי ההתגוררתי במרחק מבית הכנסת הקפדתי לבוא כל שנה עכ"פ בליל בדיקת חמץ למעריב בבית הכנסת.

והנה בשנת תש"ע, בשנת האבל על אימי מורתי ע"ה (שהיה זה בחודש השנים עשר לפטירת אבי ז"ל) הגעתי לבית הכנסת אך נאמר לי שיש כאן כמה חיובים שהם מתפללים כל השבוע והם קודמים לי, ואחד הגבאים החליט להגיש את פלוני החיוב למעריב, ואת האחר לקדיש